

زن و سلامت اجتماعی

مولفان:

روناک دهرخ زهرا شریفی

فاطمه عزیزی دکتر حامد نوری

انتشارات کتابچه

سرشناسه	:	زن و سلامت اجتماعی / مولفان روناک دورخ... [و دیگران].
عنوان و نام پدیدآور	:	مولفان روناک دورخ، زهرا شریفی، فاطمه عزیزی، حامد نوری.
مشخصات نشر	:	سندج: کتابچه ، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	:	۲۵۲ ص .
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۱۷۲-۰۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	مولفان روناک دورخ، زهرا شریفی، فاطمه عزیزی، حامد نوری.
موضوع	:	سلامت پروری -- جنبه های اجتماعی
موضوع	:	Health promotion -- Social aspects
موضوع	:	سلامت پروری روانی
موضوع	:	Mental health promotion
شناسه افزوده	:	Women -- Mental health زنان -- بهداشت روانی
شناسه افزوده	:	دورخ، روناک، ۱۳۶۵
رده بندی کنگره	:	RA۴۲۷/۸
رده بندی دیویی	:	۶۱۳
شماره کتابشناسی	:	۶۰۳۵۹۴۶

انتشارات کتابچه

زن و سلامت اجتماعی

مولفان: روناک دورخ - زهرا شریفی

فاطمه عزیزی - دکتر حامد نوری

ناشر: انتشارات کتابچه

جلد / صفحه آرای: شاهو احمدیان / افسانه احمدیان

چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۷۲-۰۱-۰

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: سندج، مجتمع تجاری کردستان، واحد ۲۲۳

تلفن: ۰۸۷۳۳۲۲۹۹۶۸

فروشگاه آنلاین: www.Ketabchepub.ir

info@ketabchepub.ir

۱۳	تعریف سلامت:
۱۶	تعریف سلامت اجتماعی:
۱۷	ایده‌های سلامت اجتماعی:
۱۸	کلیشه‌های جنسیتی:
۲۱	ابعاد سلامت اجتماعی:
۲۱	اهداف سلامت اجتماعی:
۲۲	عوامل اثرگذار بر سلامت اجتماعی:
۲۲	ارتقاء سلامت اجتماعی:
۲۳	پیشگیری اولیه:
۲۳	پیشگیری ثانویه:
۲۳	برنامه مراقبت درمانی:
۲۴	تعریف سلامت اجتماعی زنان:
۲۵	سلامت اجتماعی:
۲۶	ابعاد سلامت:
۲۸	انسجام اجتماعی:
۲۸	ایفای سهم اجتماعی یا مشارکت اجتماعی:
۲۸	پذیرش اجتماعی:
۲۹	شکوفایی اجتماعی:
۲۹	وابستگی اجتماعی:
۲۹	امنیت اجتماعی:
۳۱	رویکرد سنتی امنیت اجتماعی:
۳۱	رویکرد مدرن:
۳۲	نقش زن در سلامت جنسی و تأثیر آن بر سلامت روانی:
۳۳	زنان و سلامت جامعه:
۳۳	زنان و پیشگیری در جرم:
۳۵	نظریه‌های بی‌سازمانی اجتماعی:

۳۶	نظریه‌های تضاد:
۳۷	کنترل اجتماعی:
۳۸	ساترلند و پیوند افتراقی:
۳۸	زنان و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی:
۴۶	زن و توسعه شهری سالم:
۴۷	مشارکت زنان پیش زمینه شهری پویا:
۴۹	آمایش فضای جامعه:
۵۰	نقش زنان در توسعه پایدار اقتصادی:
۵۱	فرهنگ مشارکت سیاسی زنان:
۵۵	مشارکت سیاسی زنان ایران قبل از انقلاب اسلامی:
۵۶	مشارکت سیاسی زنان ایران بعد از انقلاب اسلامی:
۵۸	نقش زنان در فرهنگ‌پذیری کودکان:
۶۰	مادر و فرهنگ‌پذیری کودک:
۶۲	تأثیر فرهنگ بر شکل‌گیری شخصیت کودکان:
۶۳	نقش مادر در اجتماعی کردن کودک:
۶۴	مادر به عنوان الگوی کودک:
۶۴	نقش مدرسه و همسالان در فرهنگ کودک:
۶۵	شیوه‌های نظارت مادر بر فرهنگ کودک:
۶۸	بررسی نقش زنان در مدیریت شهری:
۷۱	هویت اجتماعی:
۷۲	تعریف هویت جنسیتی:
۷۲	نظریه‌های هویت:
۷۵	نظریات جنکینز:
۷۶	نظریات دورکیم:
۷۷	کولی:
۷۷	هربرت مید:
۷۸	عوامل مؤثر بر هویت اجتماعی:
۸۱	نظریه‌ها و دیدگاه‌های مختلف نسبت به جنسیت:
۸۲	روان تحلیل‌گری:

۸۳	هورنای:
۸۳	یونگ:
۸۵	چودورو:
۸۶	دیدگاه یادگیری اجتماعی:
۸۶	دیدگاه شناخت گرایان:
۸۷	طرحواره (schema):
۸۷	نظریه طرحواره جنسیتی بم Gender schema theory:
۹۰	عوامل موثر بر نقش جنسیتی:
۹۰	عوامل زیست شناختی:
۹۱	عوامل شناختی:
۹۲	عوامل موثر محیطی:
۹۲	تقویت، تنبیه، پاداش، تقویت:
۹۳	خانواده و والدین:
۹۳	اسباب بازی:
۹۴	معلمین و مدرسه و هم‌تایان:
۹۴	اندازه گیری دو جنسیتی بودن:
۹۵	آیا دو جنسیتی بودن بهتر است:
۹۷	رویکردهای مربوط به کلیشه‌های جنسیتی:
۱۰۰	رویکردهای مربوط به کلیشه‌های جنسیتی:
۱۰۲	نقش زنان در تعادل روانی و جنسی - اجتماعی:
۱۰۲	احساس آرامش زنان در زندگی زناشویی:
۱۰۴	شرایط علی احساس آرامش زنان در زندگی زناشویی:
۱۰۴	کفویت همسران:
۱۰۴	تأمین نیازهای جنسی:
۱۰۵	تأمین نیازهای عاطفی:
۱۰۵	حامی و تکیه گاه بودن همسر:
۱۰۶	نگرش صحیح نسبت به ازدواج و زندگی زناشویی:
۱۰۶	نگرش توحیدی:
۱۰۷	همراهی، همدلی و همیاری زن:

انتخاب درست همسر:	۱۰۸
پذیرش و ایفای صحیح نقشهای محوله در زندگی زناشویی:	۱۰۸
خودخواهی و منیت نداشتن:	۱۰۹
قناعت و شکرگزاری:	۱۰۹
به ثبات رسیدن زندگی با ازدواج:	۱۰۹
درک و توجه همسران نسبت به یکدیگر:	۱۱۰
ویژگیهای اخلاقی مثبت همسران:	۱۱۱
آزادی و استقلال - اصل از ازدواج:	۱۱۲
رشد و تکامل در زندگی زناشویی:	۱۱۲
امنیت اجتماعی حاصل از ازدواج:	۱۱۲
شناخت صحیح همسران نسبت به یکدیگر:	۱۱۳
انس و صمیمیت همسران با یکدیگر:	۱۱۳
اعتماد همسران به یکدیگر:	۱۱۳
شرایط میانجی احساس آرامش زنان در زندگی زناشویی:	۱۱۴
امنیت اقتصادی:	۱۱۴
فرزند:	۱۱۵
سبک زندگی خانوادگی و نحوه تربیت همسران:	۱۱۵
تعامل خوب خانوادهها با همسران:	۱۱۵
عوامل تسهیل گر «امنیت تأمین نیازها»:	۱۱۶
عوامل تأمین گر «امنیت تأمین نیازها»:	۱۱۸
پوشش زنان و احساس امنیت روانی - اجتماعی:	۱۲۰
نظریات محیطی - فضایی:	۱۲۱
رویکرد آسیب پذیری:	۱۲۲
تجربه قبلی بزه دیدگی:	۱۲۲
رویکرد فمینیستی:	۱۲۲
نظریه های آسیب سازی بزه دیده:	۱۲۳
رابطه حجاب با سلامت روانی زنان:	۱۲۶
نقش حجاب در سلامت روانی زن:	۱۲۷
امنیت:	۱۲۷

۱۲۸	ارزشمند شدن زن:
۱۲۹	تعدیل غریزه خودنمایی و تبرج:
۱۳۰	محافظت از عواطف انسانی زن:
۱۳۱	پایبندی به اصول اخلاق انسانی:
۱۳۱	حفظ استواری خانواده:
۱۳۲	ارتقاء حضور زنان در سطوح مدیریت:
۱۳۳	ضرورت مشارکت زنان:
۱۳۴	تأثیر سبک رهبری بر جایگاه زنان در سازمان‌ها:
۱۳۷	موانع مشارکت زنان:
۱۴۰	شکستن سقف شیشه‌ای:
۱۴۰	راهکارهای افزایش مشارکت زنان:
۱۴۰	توصیه‌های سازمانی:
۱۴۱	توصیه‌های فردی:
۱۴۲	زنان و فرهنگ سازمانی مسئولیت‌پذیری اجتماعی:
۱۴۵	تعریف مسئولیت‌پذیری:
۱۴۶	مفهوم‌شناسی مسئولیت اجتماعی سازمان:
۱۴۷	مفهوم فرهنگ:
۱۴۸	تعریف فرهنگ سازمانی:
۱۴۹	فرهنگ سازمانی مسئولیت‌پذیری:
۱۴۹	انواع مسئولیت‌پذیری اجتماعی فردی:
۱۵۰	شاخص‌های مهم فرهنگ مسئولیت‌پذیری زنان:
۱۵۰	مسئولیت انسان در برابر خالق:
۱۵۰	مسئولیت انسان در برابر خویش:
۱۵۰	مسئولیت در برابر خانواده:
۱۵۱	مسئولیت انسان در برابر جامعه:
۱۵۱	مسئولیت انسان در برابر محیط زیست:
۱۵۱	ویژگی‌های افراد در سازمان‌هایی با فرهنگ مسئولیت‌پذیری:
۱۵۲	ابعاد رفتاری مسئولیت‌پذیری اجتماعی در سازمان:
۱۵۲	افکار:

- احساس:..... ۱۵۲
- رفتار، تصمیمات و اشتباهات:..... ۱۵۳
- اه کارهای توسعه فرهنگ مسئولیت پذیری اجتماعی در سازمان:..... ۱۵۴
- از اشتباه کردن نهراسید:..... ۱۵۴
- مسئول بودن به معنی پیروی کورکورانه از دیگران نیست:..... ۱۵۴
- از برنامه ریزی غافل نشوید:..... ۱۵۵
- تعریف دقیقی از مسئولیت پذیری داشته باشید:..... ۱۵۷
- تقویت فرهنگ مسئولیت پذیری از طریق آموزه های مدیریت رفتار سازمانی:..... ۱۵۷
- داوطلبانه مسئولیت های مختلف را بپذیرید:..... ۱۵۷
- قدرت تصمیم گیری را در خود تقویت کنید:..... ۱۵۷
- برنامه ریزی کنید:..... ۱۵۸
- به برنامه ریزی دیگران کمک کنید:..... ۱۵۸
- بیاموزید حتی اگر حوصله ندارید:..... ۱۵۸
- نقش حجاب و عفاف در سلامت و آرامش روانی جامعه:..... ۱۶۰
- رابطه حجاب و عفاف با سلامت و آرامش روانی مردان:..... ۱۶۱
- درآمدی بر جامعه شناسی نگرش های فمینیستی:..... ۱۶۲
- نقش زنان و پیشگیری از عوامل فرهنگی زمینه ساز طلاق:..... ۱۶۴
- الف) تغییر نگرش نسبت به ازدواج:..... ۱۶۶
- ب) آرمان زدگی:..... ۱۶۶
- پ) افزایش سطح انتظارات مادی و غیرمادی:..... ۱۶۷
- ت) کاهش حساسیت فرهنگ عمومی نسبت به طلاق:..... ۱۶۷
- ث) تغییر فرهنگ مشارکت اجتماعی و نقش های جنسیتی:..... ۱۶۷
- ج) روابط آزاد با جنس مخالف و اختلاط ناسالم زن و مرد:..... ۱۶۷
- چ) تأثیر منفی رسانه ها:..... ۱۶۸
- ح) افزایش توقعات، انحرافات و نارضایتی جنسی:..... ۱۶۹
- خ) عدم پابندی به همسر و تعدد زوجات:..... ۱۶۹
- د) تغییر هنجار در شیوه های همسرگزینی:..... ۱۶۹
- ذ) غلبه فرهنگ استقلال طلبی و فردگرایی:..... ۱۷۰
- ر) تغییر در الگوی مصرف و فرهنگ اقتصادی خانواده:..... ۱۷۰

- ز) مداخله اطرافیان: ۱۷۰
- ژ) کم‌رنگ شدن ارزش‌های اخلاقی و دینی: ۱۷۱
- س) کاهش آستانه صبر و سازش‌پذیری: ۱۷۱
- ش) کم‌توجهی نسبت به کسب مهارت‌های زندگی: ۱۷۱
- ص) عدم همسان همسری و تفاوت در پایگاه فرهنگی و اجتماعی، فکری و اعتقادی: ۱۷۲
- رویکردهای نظری طلاق: ۱۷۲
- نظریه کارکردگرایی: ۱۷۲
- نظریه تعارض: ۱۷۳
- نظریه همسان همسری: ۱۷۳
- نظریه مشابه با نظریه تعاملات اجتماعی: ۱۷۳
- نظریه انطباق: ۱۷۴
- نقش و نگرش زن نسبت به عوامل مؤثر بر تحکیم خانواده: ۱۷۴
- زن و پیشگیری از شیوع آرام‌سندرم «آشیانه خالی» در خانواده و جامعه: ۱۸۱
- عوامل اجتماعی مؤثر بر تولدات نامی زنان ایرانی: ۱۸۹
- دیدگاه‌های کلان: ۱۹۶
- دیدگاه‌های سطح خرد: ۱۹۷
- دیدگاه فمینیستی: ۱۹۸
- نقش علمی زنان در تاریخ‌نگاری اسلامی: ۲۰۰
- اسلام و زن مسلمان: ۲۰۳
- نقش زن در تاریخ و تاریخ‌نگاری اسلامی: ۲۰۴
- جایگاه زن در تاریخ اسلام: ۲۰۴
- علل رشد نایافتگی علمی زن مسلمان در تاریخ: ۲۰۸
- منابع و مأخذ: ۲۱۶

پیشگفتار:

زنان نیمی از انسان‌های این کره خاکی هستند که نقش بسیار مهمی در جنبش‌ها، نهضت‌ها و انقلاب‌ها و شکل‌گیری رشد اجتماعی و سلامت روانی-اجتماعی تمدن بشری داشته‌اند. حساسیت نقش زنان برخاسته از عمق تأثیرگذاری آنان در تمامی عرصه‌های زندگی است. از جمله تأثیر نقش زن و تأثیرگذاری بر یادگیری اجتماعی فرزندان، مشارکت اجتماعی، مشارکت فعال در سلامت روانی-اجتماعی، مشاغل خاص زنان، کارآفرینی، بازدارندگی در آسیب اجتماعی، بازدارندگی نقش زنان در طلاق، عاطفه قوی، حس همدردی و هنری بالا، رشد اجتماعی و مسئولیت‌پذیری، سرمایه اجتماعی فکری قوی بسیار دارای اهمیت می‌باشد. از مهم‌ترین معیارهای سنجش درجه توسعه یافتگی یک کشور متناسب با اهداف توسعه اقتصادی و اجتماعی، میزان اهمیت و اعتبار نیروی انسانی است که حدود نیمی از آن مربوط به زنان است. نقش زنان در توسعه اقتصادی جوامع در حال حاضر یکی از ارکان توسعه و کارآفرینی جوامع اقتصادی است که منجر به بهبود کیفیت زندگی، توزیع متدول درآمد و اشتغال زایی توأم با زیرساخت‌هایی برای نیل به توسعه پایدار به شمار می‌آید. این خدیجه گرم‌الی است که نقش زنان در توسعه اقتصادی با در نظر گرفتن یک راهبرد اساسی می‌تواند با شناسایی زنان و قابلیت‌های زنان در زمینه‌های مختلف به بررسی رفع موانع و محدودیت‌های موجود، برنامه‌ریزی، اصولی و شناسایی مزیت‌ها و محدودیت‌ها همراه باشد. مشارکت بیشتر زنان در بازار کار، مسئولیت‌پذیری از امکانات اجتماعی مانند آموزش و مشارکت در مدیریت جامعه موجب بهبود عملکرد اقتصادی شده و شاخص‌های توسعه اقتصادی را بهبود می‌دهد. مشاهدات حاکی از آن است که در جوامعی که نابرابری جنسیتی کمتری وجود دارد، رشد اقتصادی بالاتر، درآمد سرانه بیشتر، توزیع متعادل درآمد، کیفیت زندگی بالاتری وجود داشته است. بحث و نتیجه‌گیری: مشارکت زنان و کاهش نابرابری جنسیتی (مشارکت اقتصادی و فرصت‌های اجتماعی) نه تنها موجب استفاده از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های آن‌ها در پیشرفت و ترقی اقتصادی می‌شود، بلکه زمینه برقراری عدالت و توسعه اجتماعی را فراهم می‌کند که می‌تواند تأثیر مضاعفی بر روی پیشبرد اهداف جامعه بگذارد. لذا تلاش برای ایجاد فرصت‌های برابر برای زنان در مشارکت نیروی کار، تساوی دستمزد، فرصت‌های حقوقی و اجتماعی برابر می‌تواند کمک زیادی برای توسعه پایدار اقتصادی جوامع داشته باشد.

سیاست‌های کلان فرهنگی به منظور توانمندسازی زنان و جلب مشارکت آنان در توسعه سیاسی، شاخص مهمی در فرآیند توسعه پایدار جامعه محسوب می‌شود. مهندسی فرهنگی، موجب گرایش به نهادی شدن مشارکت زنان در عرصه‌های سیاسی اجتماعی بویژه در رده‌های مدیریت میانی شده است. با وجود این نوع مهندسی، متأسفانه حضور و مشارکت زنان در رده‌های بالای سازمانی

ز موانع فرهنگی، عرفی و سلیقه‌ای رنج می‌برد. با وجود افزایش اشتغال زنان در سازمان‌ها، پیشرفت آنها در مشاغل تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری چندان محسوس نبوده است. این مطالعه نشان می‌دهد با وجود موانع ساختاری و فرهنگی، مدیریت آینده‌نیازمند استفاده کارا از نیروی بالقوه زنان در سطوح کلان مدیریت جامعه و قدرت سازگاری روان-اجتماعی زنان می‌باشد.

دکتر حامد نوری

دکترای تخصصی روانشناسی سلامت

www.ketab.ir